

Излагање првог потпредседника Владе Србије и министра спољних послова Ивице Дачића на неформалном састанку министара спољних послова ЕУ и министара држава кандидата („Gymnich“) који се одржава у Братислави:

„Поштовани председавајући,
Поштоване колеге министри,

Представља ми изузетно задовољство што данас разговарамо о безбедносним изазовима који ће можда одредити будућност Европске уније – о тероризму, екстремизму и радикализму, са којима се све чешће суочавамо и које морамо заједнички да решавамо.

Појавом Ал Каиде, ДАЕШ-а и њихових филијала које се глобално шире, тероризам се трансформисао у нови феномен универзалног карактера и постао још опаснија претња. Појава „страних терористичких бораца“, пре свега млађе популације, који се на страним ратиштима додатно радикализују, ствара нове транснационалне ризике.

Србија је годинама упозоравала, често безуспешно, док се није појавио ДАЕШ, на пораст исламског екстремизма и радикализма на Западном Балкану, што се манифестовало и терористичким нападима на полицијску станицу у Бугојну, америчку амбасаду у Сарајеву, полицијску станицу у Зворнику. Многи екстремисти, који се и сада боре на ратиштима на Блиском Истоку прикључивали су се тзв. „Ослободилачкој војсци Косова“ током сукоба на Косову и Метохији, а и раније су били укључени у сукобе на подручју бивше Југославије, у БиХ.

Укупан број регрутованих „страних терористичких бораца“ у региону Западног Балкана није занемарљив – према процени, тренутно је на сиријско-ирачком подручју ангажовано око 900 особа са ЗБ, од којих око 400 потиче из БиХ, док их је преко 300 са КиМ, од којих су се многи истакли изузетном бруталношћу или учешћем у самоубилачким нападима. У сукобима у Сирији и Ираку до сада је учествовала и 41 особа са подручја Рашке, што

значи да Србија има најмањи број страних бораца у региону, у односу на укупан број становника. Страни терористички борци, пореклом са ЗБ одлазе на ратишта и директно из европских земаља. Средства се прикупљају како на Западном Балкану, тако и земљама ЕУ. Треба да имамо у виду да је највећи број страних терористичких бораца узраста између 15 и 35 година и да на ратишта у појединим случајевима одлазе целе породице, које су прихватиле идеологију ДАЕШ-а.

Ове додатно радикализоване особе се враћају и настављају да одржавају контакте са терористичким ћелијама, врше пропагандну делатност у циљу врбовања нових страних терористичких бораца и њиховог пребацивања на ратишта и представљају сталну опасност за директно извођење терористичких акција у региону ЗБ али и широм Европе. Осим тога, сведоци смо огромног мигрантског таласа, који прети да поплави Европску унију, са којим је осим милиона напаћених људи стигао и један број терориста, екстремиста и страних бораца. Додатни изазов представљају лица наклоњена терористичким организацијама и њиховим идеологијама, саморадикализовани, који нису идентификовани као припадници терористичких или екстремистичких група.

Поштоване колеге, Европа се суочава са све већом могућношћу терористичких напада (сличних онима у Белгији, Француској, Немачкој и Турској) и императивом да их предупреди, открије на време намере појединаца или организација, пресече токове финансирања тероризма и регрутовања „страних терористичких бораца“, али и пронађе најбоље методе у сузбијању екстремизма и радикализације, посебно младих, у сопственим срединама. Сузбијање тероризма и екстремизма само репресивним мерама није довољно, већ је важно питање интеграције грађана свих вероисповести и политичких убеђења, уз очување свог идентитета, у модерно друштво, засновано на заједничким вредностима, уз неговање међуверског дијалога.

Нове претње и изазови намећу и нови приступ, како на унутрашњем, тако и на међународном плану. Тој борби сви морамо да допринесемо, кроз заједнички рад, међусобно разумевање, размену информација, координацију предузетих мера и висок степен поверења.

Србија се од почетка придружила Глобалној коалицији у борби против ДАЕШ-а и у оквирима својих могућности даје свој допринос. Наглашавам да је Србија увек осуђивала тероризам и екстремизам у свим њиховим облицима без обзира ко је виновник, где се спроводи и који су мотиви извршилаца и присталица. Као прошлогодишњи председавајући ОЕБС-у, у првој војно политичкој димензији приоритетну пажњу посвећивали смо тероризму. Сарађујемо у процени стања по питању тероризма у региону и размени оперативних сазнања. Важни помаци постигнути су и на унутрашњем плану – Кривичним закоником предвиђено је санкционисање активности у регрутовању страних терористичких бораца и њиховог учешћа у страним сукобима, усвојено је неколико националних стратегија, а у завршној фази је усвајање стратегије о супротстављању тероризму.

Србија посвећено ради на испуњењу свог циља – да постане пуноправна чланица Европске уније. Верујемо и надамо се да ће ове године бити отворена нова преговарачка

поглавља и да ћемо кроз преговоре у већ отвореним поглављима додатно напредовати у успостављању европских норми и стандарда. Западни Балкан је прво предворје ЕУ и Србија, као озбиљна и одговорна земља, искрено и посвећено ради на очувању регионалне стабилности. Напредак сваког од нас је напредак читавог региона, а регионална сарадња је наша заједничка обавеза и предуслов за приступање ЕУ. Србија је опредељена да води искрен дијалог о свим отвореним питањима, превладава негативна наслеђа из прошлости и подстиче процес регионалног помирења.

Међутим, Србија је забринута што се у нашем суседству обнавља стари вид екстремизма – кроз тенденцију посредног и непосредног промовисања и рехабилитовања нацистичке и фашистичке идеологије из прошлости, која је поражена у Другом светском рату. То се чини на разне начине – кроз афирмацију симбола и иконографије ових идеологија, а која не наилази на осуду званичних власти. Демократска снага, економски напредак и етичке вредности данашње модерне Европе и Европске уније почивају на слободарским традицијама и вековним тежњама њених народа за миром и сарадњом који су дефинитивно остварени величанственом и, поднетим жртвама скупо плаћеном, победом над фашизмом и нацизмом.

Република Србија чврсто верује, поучена својом прошлошћу, да превентивно деловање и елиминисање узрока настајања екстремистичких и радикалних политичких и верских покрета и идеологија представља суштину борбе за очување мира и стабилности у будућности. Лично верујем да сви ми имамо довољно снаге, воље, одлучности и храбрости да не дозволимо обнављање доказано погрешних идеја из прошлости и поразимо у корену надолазеће и растуће деформисане политичко-верске идеологије. Свака врста радикализма и екстремизма за нас је неприхватљива и Србија ће, као и до сада, остати посвећен и поуздан партнер ЕУ у борби против ових претњи по савремени европски поредак.

Хвала."